

KÖZÉRDEK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 " "
 negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Az új modern vármegye.

Az ezeréves vármegye megmarad eddig élvezett összes jogaiban, csak éppen a tisztviselők lesznek kinevezés alapján államiakká. Ez a rövid foglalata annak a beszédnek, mellyel Sándor János belügyminiszter a közigazgatás küszöbön álló reformját a képviselőház pénzügyi bizottságában bejelentette.

Ezzel tehát bizonyossá vált, hogy a közvéleménynek a közigazgatás újjászervezését sürgető évtizedes óhajta végre teljesülni fog, még pedig akképpen, hogy a vármegyei önkormányzat sarkalatos elvei érintetlenül maradnak, de egyúttal az állami érdekek is megnyugtató kielégítésben részesülnek. A törvénytervezet tehát eme korszakos reform kérdésének megoldásában is a Tisza István kormányzatát jellemző helyes közéletet választotta. Olyan reformot alkot, mely a modern haladás igényeinek megfelel, de a magyar földből, az ezeréves nemzeti jogfejlődésből nő ki.

A reform a vármegye ősi szervezetét, régi jogait, tradícióit annyira nem érinti, hogy még területi épségét is tiszte-

letben tartja. Sem kettéosztásokat, sem hozzácsatolásokat, tehát semmiféle ugynevezett kikerekítéseket nem tervez. Megmarad minden vármegye abban a földrajzi és közigazgatási egységben, amelyben eddig volt, s amely egyúttal lelki egységbe foglalja össze mindama közeleti férfiakat, akik eddig is a helyi különleges viszonyok legkövetlenebb ismeretével, közös munkában, közös törekvésekben a vármegyei intézménnyel összeforrottak.

Megmarad a vármegyei intézménynek eddig élvezett teljes autonómiaja. Választott és virilista tagok képezik ezentul is a vármegye legfontosabb önkormányzati szervét: a közgyűlést, melynek megmarad mindaz az alkotmányvédő és felirati joga, ami eddig volt és nem vész el az az önállósága sem, hogy bizonyos esetekben a kormány intézkedései ellen orvoslásért a közigazgatási bírósághoz fordulhasson.

A közigazgatási bizottság hatásköre kiterjedtebb lesz azzal, hogy minden gyorsabb elintézését igénylő konkrét adminisztratív ügy ez elé a bizottság elé fog tartozni, ami föltétlenül haladást, javulást jelent, valamint az is, hogy a közigazgatási bizottság tagjainak száma,

választott — tehát mindenestre a legintelligensebb közeleti férfiakból álló — tagokkal kibővül s mintegy kisebb közgyűléssé alakul, mely nem negyedévenkint, hanem havonta tartja a maga üléseit.

A járások pedig szűkebb körű autonómiát kapnak: az ujonan szervezendő járási bizottságot, mely a hozzáutalando bizonyos specziális ügyeket önállóan fogja intézni.

Az önkormányzat kerete tehát nem-hogy szűkülne, hanem inkább kiszélesedik. A reform nem cenzuralizálni, hanem inkább deczentralizálni akar.

Hogy a tisztviselőket az állam fogja kinevezni, az sem cenzuralizáció, hanem csak az állami közérdekeknek és a tisztviselők — főleg a családosi tisztviselők — személyes érdekeinek modern megnyugtató kielégítése és biztosítása. Ezzel megszűnik az az anomália is, hogy egyazon vármegyében kétféle jellegű tisztviselő-kar legyen, mely egyes helyeken, mindig a közigazgatás kárára, egymásra féltékenykedett, egymással hatásköri összeütközésekbe került s egymást nagyon sokszor nemhogy segítette, hanem inkább akadályozta a munkájában.

Hirschler József dr. beszéde.

Elmondta a Nagyenyedi Oltáregyesület március 14-iki hangversenyén.

Beleilleszkehetem-e én e fényes társaságba?

Lehetek-e én, ez a fekete reverendás alak modern?

Lehetnek-e azok, akik az élet nagy útjain elvelekben velem egyek, modern emberek? Lehet-e a művelt ember, a XX-ik század embere manapság még hívó, vallásos lélek?

Az élet országútján áll még a kereszt; gyárkémények füstje komor színre festi, zugó autók száguldanak el mellette, merész repülőgép kovályog fölötte . . . és a modern ember büszkén vágat el mellette, néz el fölötte . . . A hódító kultura gőz-ekével forgatja körülötte a talajt, próbálja kidönteni azt az ócska jelet . . . De az az 1900 éves fa el nem korhad, ki nem dől!

Mit csináljon hát vele az a modern ember?

Sok tudásával, magas kulturájával, az eszmék szédítő forgatagában odaállhat-e még az a kulturember ahhoz a keresztfához? És összekulcsolt kezekkel felnézhet-e még reá és mondhatja: hiszem, hogy te vagy Krisztus, az élő Istennek fia?!

A kérdést egy modern író elég szellemesen, de több szarkazmussal imígyen veti föl: „Igaz-e, hogy az Olympuson lakozott istenek cizfira társaságát, a görögök egész vallását fantáziának minősítjük? Igaz-e, hogy a pogány Deukalion hátradobott köve, amelyből a monda szerint ember pattant elő, mithologia, ellenben az Ádám oldarbordájából formált Éva tiszta valóság? Igaz-e, hogy a pogány Plutó pokla a maga Cerberusával és üvöltő furiáival naiv képzelődés, ellenben a keresztény pokol, ahol eleven ördögök sütük-főzik az örökre elkárhozott lelkeket, tiszta valóság? Igaz-e, hogy a pogány Elisium a mesék birodalmába tartozik, ellenben a menyországnak nevezett otthou, fenn, a menyboltozat kék kárpitja mögött ép úgy van meg, mint Kaschmir völgye, hol örök a tavasz? Igaz-e, hogy nimfák, najádok, szirének egytől-egyig mesés, fantasztikus alakok, ellenben a kerub, szeráf, a szárnyas angyal olyan lény, akinek a valóságában kételkedni nem szabad?” . . .

Max Klingernek, a nagy német művésznek gyönyörű munkája van. Rajta a Psyche végigjárja az emberi gondolatok mumiáinak fényes muzeumait, bejárja a kultura széles birodalmát, a test és a lélek éhsége küzdelemből-küzdelembé korbácsolja, de pihenőre nem talál . . . Keresi a többet, a jobbat,

keresi ellenáthatatlanul, a mi szívé-lelkét kielégíti, keresi az Istent.

Vajjon megtalálja?

Kit elégítene ki pl. manapság, ha komolyan gondolkozik és őszinte, a metafizika terén az emberi gondolatok annyi mumiája?

Kit elégíteni ki pl. manapság Darwin vagy Hegel filozófiája? Beide siud Variationen über das Thema, wie man eine ganze Generation an der Nase führt — mondja róluk Driesch. Sért a gondolat, hogy ősapánk a fákon ugrált. Bucklét is nevetjük, hogy rizsevésből magyarázta ki az indiai kulturát: ha tovább él, articsókából az olaszt, kotányi paprikából és kulacsból a magyart. A pesszimizmus rongyai sem kellenek már, hiszen nem Dante pokla a föld, hol az elátkozottak eleven fák, melyeknek ágai hajtának levelet, de minden ága és rajta minden levél a szenvedésnek szerve, melyhez ha nyulsz, sikolt a lélek. Nem kell a szenualizmus sem jelszavával: egyszer élek, hát élvezek. Mert amit ad, az csak a Wertherek és Byronok absziutes pohara; méreg-injekció a betegnek . . . Kant és a költőfilozófus-pantheisták sem kellenek. A theoriát meghazudtolja az élet.

És ha bejárja az ember a kultura széles birodalmát, lelke megtalálja-e azt, amit keres?

Mindezt összevéve, Sándor János belügyminiszter rövid ismertetéséből azt látjuk, hogy az új modern vármegye a haladó kornak teljesen megfelelő életképes intézmény lesz, mely közmegegyezésre fogja betölteni azt a hivatást, mely a ma már elavult rendszerű régi vármegye jelentőségét is hazánk történetében eddigi fejlődése során megadta.

POLITIKAI HIREK.

Országos figyelemre és komoly megszívlelésre méltók azok a megjegyzések, melyeket a főrendiház csütörtöki ülésén Tiszta István gróf miniszterelnök többek közt az állítólagos erdélyi forrongásra, a kulturliga gyűlésére, az EMKE határozatára és a magyar-román közzeledésre vonatkozólag tett.

Ami azokat a fel-felujuló alaptalan híreszteléseket illeti, hogy az erdélyrészi románság körében forrongás mutatkozik, sőt tömeges fegyvervásárlások folynak, valóban elfogadhatná a közvélemény s a sajtó direktívának Tiszta gróf figyelmeztetését, hogy legyünk nagyon óvatosak az efféle hírekkel szemben; mert — ugymond — veszedelmes jelenség az és az illető nemzetre nézve szomorúan jellemző lelkiállapot, ha ilyesmi könnyen hitelt talál és nyugtalanságot támaszt. Ez nem az erőnek, hanem a gyöngeségnek jele és egyenesen felbátorítja az ellenséges tendenciákat, tekintélyünk érzékeny kárára.

A romániai kulturliga handa-bandázását a maga értékére szállította le a miniszterelnök. „Régi jó ismerősünk”-nek nevezte ezt a ligát, nagy igazán megállapítván, hogy voltaképpen már évtizedek óta heccelődik velünk szemben, a legellenségesebb érülettel. Tehát nem új az ilyen fellépése és legfeljebb azt lehet mondani, hogy ez alkalommal a rendesenél nagyobb applomballal, az önértéknek nagyobb tultengésével produkálta magát, mint máskor. Azonban ez a fokozottabb agresszivitás sem bírhat minket arra, hogy meg ne őrizzük hidegvérünket, józan ítélőképességünket. Akármilyen helytelenek,

A kultura az embert urrá tette, urrá egen és földön. Villámon jár, gőz hajtja gépeit, az oceánok felett uralkodik, mélységekbe süllyeszti kábeleit, a csillagok kráterjeit kutatja, a távolba beszél és lát... Kiemelte a természet kincseit, kiélvezte gyönyöreit; gépei zakatolásával eltöltötte a világot. De amikor így élvezett, észrevette, hogy gépein piros foltok támadnak, embervér foltjai, hogy a kereknek nemcsak gabonát örölnék, köveket zuznak, hanem embercsontokat is törnek, életet örölnék... Észrevette, hogy az a sok kincs, arany és ezüst izzad, s hogy az nem egyéb, mint az emberek könyve és verejtéke... észrevette, hogy mialatt örvényeket áthidal és a tengerek mélységei fölött elsiklik, ezalatt más örvények nyílnak a társadalomban, melyek szétszakítják, távol vetik egymástól a nemzeteket... de főképp tátongó ürességet szakítanak a szívekben.

Hát mi kell a modern embernek?

A föld? Hiszen azon már nem lejtnek muzsák; bekötött fejű, köszvényes lábú muzsák hogy is lejtse nek tánczot, énekeljenek dithirambot — jégmezőkön? A föld? Hiszen azon összetörik a Laokoon, elszáradnak a virágok, rombadólt gót dómjaink oldalain vityillókat építenek majd hűlye unokáink és

hibásak és igen elítélésreméltók a bukaresti gyűlésen esett nyilatkozatok, nem szabad azokat tulbecsülni; ámbár kicsinyelni sem szabad. Éber figyelemmel kell kísérni őket, mint szimptomatikus jelenségeket és éber figyelemmel kell kísérni azt a magatartást is, melyet az illető állam tényezői a társadalom ily megnyilatkozásaival szemben tanúsítanak. Ebből kell aztán adandó alkalommal a szükséges konzekvenciákat levonni. De a feuforgó esetben még nem lát olyan cselekményt, melyért a kérdéses állam felelősségével és elégtétellel tartoznék; és így a maga részéről nem érzi szükségét, hogy a kulturliga gyűlése miatt diplomáciai demarche-ot kezdeményezzen.

Komoly politikai körökben a leghatározottabban megerősítik azt a hírt, hogy Czernin Ottokár grófot, a monarchia bukaresti nagykövetét a külügyminiszterium visszahívja.

Hozsánna!

Kétezer éve már, hogy az emberiség történelmébe bevészte magát ez a fogalom, minden évben megújul emléke s minden felujulás gondolatokat, eszméket támaszt bennünk a multak tüneményei s a jövő esélyei felől és mi, a vándoridőnek mulandó gyermekei, minden tudásunk és gondolatgazdagságunk mellett is tanubizonyosságot kell tegyünk a felől, hogy eszméket dobhatunk az idők száguldó kerekére elé, sőt utjába is állhatunk a feltartóztatására, oda temetkezhetünk küzdelmünkkel az idők rohanó árja alá, de egyet nem tudunk megakadályozni: a napirendre térést.

A mai embervilág szellem-életében hatalmas erővel dominál az időszerűség, a gőz és villany korszakában parabell a szenzáció keresés minden vonalon, az érdeklődés nyomban össze is toborozza a maga tömegét, s kész a „Hozsánna” is, de ugyanakkor már ott szendereg ama másik, láthatatlan erő, mely az időszerűség elmúlásával a napirendre térés kéréhetetlen következményét vonja maga után.

ahol Michelangelók faragnak Mózeseket, eskimók fogdosnak fókákat és ha kitágulnak a sarkivek, a muzsák berkeire lecsuszának Grönland jégmezői; és ahol tokaji bor gyöngyözött — ott halzsirt isznak az emberek. Így tanítja a — tudomány.

Mi kell hát a modern embernek? Miért kapták föl annyira Longfellow angol költőt? Miért költeményét?

Excelsior lett a jelszó!

Ibsen „Kisértejei” nap után vágyódnak — Mehr Licht! Hauptman már harangot is öntet és templomot is épít hozzá nem a völgyben lenni, hanem fenn a hegytetőn... hogy hirdesse a zsongó harangszó: Die Neugeburt des Lichtes in der Welt. És Dubois-Reymond a tudomány nevében kimondja már a nagy szót: Világnezetünk nem lehet más, mint Istennek, az ő oknak megvallása, a szupernaturalizmus.

Mi kell a modern embernek? Isten! A régi dal kell neki, mely ott csendült már az emberiség bölcsőjében, ott a Nilus, Ganges, Eufrates partjain épen úgy, mint a Rajna vagy Szajna vagy Duna vagy akár a Maros partjain. Hiszen gyermeke ő is a titokzatos mélységnek, mely utra engedve őt, hazavágyó, anyja után siró érzést döntött a szívébe... és hazafelé tereli, ... és e

A multak emlékéből, a melyek szakadatlan összeköttetésben vannak a jövő esélyeivel, az időszerűség felszínre hozta most a virágvasárnapi „Hozsánna” is, s míg a napirendre térés erős nyomása egy újabb időszerűség beálltával elkövetkeznék, álljunk meg egy kissé e nyugvó ponton; a „Hozsánna” kifejezés annyira közismert, jelentése a köztudatban annyira benne van, hogy szinte időpazarlás erről szólni és erről olvasni, de legyen indoka az időszerűség.

A legelső „Hozsánna” az ismeretes akkori tömeg ajkáról politikai okok kényszerítették ki, a virágokkal, pálmákkal és szőnyegekkel, felső ruhákkal leterített uton maga a hozsánnazó tömeg akart az elveszített hatalom birtokába visszajutni, s éppen ezért a „Hozsánna” nem annyira kiható, mint visszaható értelemmel bírt, a Krisztust hozsánnazó tömeg a maga reménybeli diadalát ünnepelte ujjongásával.

A Krisztusra nézve egészen közömbös volt a tömeg tüntetése, ment a maga útján, lelkében már ki volt alakulva a cél, mely felé neki haladni kell s utirányától már többé a „Hozsánna” el nem téríthette, az előre sejtett hangulatváltozást már a templomból kikorbácsolt pénzváltók magatartásából egész biztosan megállapíthatta, s mégis csak a maga útján maradt, pedig a hiúságában megsértett álönérzet felszisszenése figyelmessé tehetné volna és ő mégis ment a maga útján...

E erős lélek, szilárd hit és rettenhetetlen bátorság ha együtt, egyszerre nyilvánul meg a jellemben, az ethikai erőnek ellenállhatatlan hatalma kimaradhatatlan. Az ily erős jellem és a tömeg szembeállításában még akkor is az egyén javára dől el a mérleg, ha a tömeg tehetetlen csapódásában a „feszítsd meg” elégtételében kéjelegheti ki magát. A Krisztus erkölcsi diádala épen azért volt a legnagyobb a virágvasárnapi „Hozsánna”-ban, mert e napon domborodott ki a maga teljes egészében igazi jelene, erkölcsi nagysága, nem hódó

vagyat, e törekvest Istenhez, ez istenkérés, természetének legősintébb impulzusát szívéből kitépni... ez ezüstszavu harangot, mely étheri szférákban cseng és a magasba hívja, el nem némíthatja soha senki és semmi.

Akármenyire csitítják, nem bírnak vele. Azért csak úgy ontják pld. a németek a műveket ily címek alatt: Weltenträtselung... Die Religion der Zukunft... Wellenschläge der menschlichen Kultur-entwicklung... Zur Wiedergeburt der Kulturenmenschheit... Proféták ők, kik megmásszák a hegyormokat, hogy új világot nézzenek ki az emberiségnek... gunyolódtak és Wolkenkuckukheimnek nevezték, amint azután elszontyolodva kerülnek le az ormokról és lekonyult fővel filozófnak mint Michael Krämer: Wo sollen wir landen, wo treiben wir hin? Warum jauchzen wir manchmal in's Ungewisse? Wir, so klein und ungeheuer verlassen? Als wenn wir wüssten, wohin es geht... Von irdischen Festen ist's nicht — der Himmel der Pfaffen ist's nicht — das ist es nicht — und das ist es nicht — aber was?

Pedig a kérdésre: aber was: felelni kell, azt sem pesszimista fekete függönyökkel, sem Nietzsche-féle káromkodásokkal lefátyolozni nem lehet.

(Folytatjuk.)

be a tömeg önző óhajának, hanem az erős hitre épített tiszta, önzetlen, minden népeket boldogító igazával neki megy a küzdelemnek, felveszi a harcot s bár ő maga elbukik, de jellemének feddhetetlensége, küzdelmének mély erkölcsi tartalma végre is a tömeg behódolását kényszeríti ki.

„Hozsánna“ a Krisztus előtt is volt, az egyiptomi piramisok, babiloni sarkofagok, a görög és római műalkotások, a kutató szellem „heuréka“ felkiáltásai a nyers erő és ihlet nélküli művészet önző „Hozsánna“ voltak élet és eszmény nélkül, a hatalmas gladiatorok, milliók szabadságán keresztül triumfaló hősök „Hozsánna“ közös temetővé tette az idő, mert a „nagyágnak“, a „hősnek“, a „művészi szépnak“ nem volt ethikai ereje, erkölcsi becse. A Krisztus felé irányított első „Hozsánna“ erős fordulatot adott a világnak, ma már nemzetek és országok fennmaradása attól függ, hogy intézményeibe, művészetébe, tudományába, egyéni, családi és politikai életébe mennyire tudja belevinni a Krisztust; a „Hozsánna“ és „feszítsd meg“ erősen dul most a mi hazánkban is, s ha ez a két ellentétes fogalom azzal a politikai célzattal került szembe most egymással, mellyel az első „Hozsánna“ a Krisztus felé hangzott: akkor lemondó lélekkel kell helyet adjunk pesszimisztikus érzelmeinknek s be kell hódoljunk a világ szinpadáról letűnés elkövetkezésének, mert törekvéseinknek nincs eszménye, küzdelmeinknek erkölcsi tartalma, a virágvasárnapi „Hozsánna“ csak önző érdekeinket szolgálja. De ha ebbe a küzdelembe bele tudjuk vinni a Krisztust, ha a küzdelem tartalmát mindvégig ethikai erő lengi át s azzal a fölénnyel fogadjuk a „Hozsánna“t, mellyel a Krisztus fogadta, a napirendre térés kényszere kizökken előlünk, s az időszűrség felszínén tartása állandóan fülünkbe dörög: „Hozsánna“ a nemzetnek, áldottak legyenek, kik jöttek az urnak nevében az egységes magyar nemzeti állam tovább építésére, nagygyá, boldoggá tételére. Hozsánna! — r — i.

HIREK.

— **A király Budapestre jön.** A király április hó 26-án Budapestre érkezik a delegáció meguyítására és körülbelül négy hétig, május végéig marad a magyar fővárosban. Közben Gödöllőn is fog tartózkodni.

— **Husvétli istentiszteletek.** Az ünnepi istentiszteletek a ref. templomban a következő sorrendben tartatnak. Virágvasárnap végzi Kolecza Árpád s. lelkész. Nagypénteken imádkozik és prédikál Jancsó Sándor lelkész; ének harmast adnak elő Csiky Istvánné,

Máthé Erzsike és Kerekes Lenke, harmoniumkíséri Wohlfarth Lőrincz. — Husvét első napján prédikál Jancsó Sándor lelkész; urasztalánál segítkezik Dóczy Ferencz tanár, s. lelkész és Kolecza Árpád s. lelkész. Harmonium kísérettel énekel egy vegyes négyes kar és az egyházi dalárda. — Második és harmadik ünnepen az istentiszteletet Kovács Ferencz papjelölt legátus végzi; énekel az egyházi dalárda.

Nagyheti szertartások a róm. kath. templomban. Virágvasárnap d. e. 10 órakor pálmászentelés, szt. mise alatt Krisztus Urunk kinszenvedésének történetét énekl az Előre daloskör. — Nagyszerdán, csütörtökön és pénteken délután 6 órakor Jeremiás prófeta siralmai énekelteknek. — Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor ünnepélyes szt. mise és oltárfosztás. — Hétfőn f. hó 6-án reggel 8 órakor kezdődik az Oltár-egyesületi tagok husvétli gyóntatása és áldoztatása.

— **Kinevezés.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspök Kórody Péter kanonokot, helyettes főtanfelügyelőt az erdélyi egyházmegye főtanfelügyelőjévé nevezte ki.

— **A háztartási tanfolyamot** ma délelőtt 11 órakor nyitják meg ünnepélyesen a város székháza közgyűlési termében.

— **Bibliamagyarozatok.** A szokásos vasárnap délutáni bibliamagyarozatok a református templomban április 19-én vasárnap délután 1/23-kor kezdődnek és folynak egész nyáron át.

— **A tűzoltók hangversenye.** A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egyesület husvét másodnapján hangversenyt rendez. A meghívókat a jövő het első napjain küldi szét a parancsnokság. A hangversenyre felhívjuk városunk közönségének a figyelmét. A tűzoltó egyesület olyan intézménye városunknak, mely minden adott alkalommal megérdemli közönségünk tömeges pártolását és áldozatkészségét.

— **Az iskolák növendékei** részére a külön gyermekistentiszteletek ünnep utáni vasárnap, április 19-én reggel 9 órakor kezdődnek a református templomban.

— **Az őszi nagygyakorlatok** az idén Vas megyében lesznek. Ezek a gyakorlatok oly nagy méretűek lesznek, aminőkhez hasonló már évtizedek óta nem volt. Harmadfel évtizeddel ezelőtt a Kőszegen tartott királygyakorlatok voltak ilyen arányúak, amelyen szintén jelen volt Vilmos német császár. A mostani hadgyakorlatoknak demonstráció jellege lesz; a monarchia hadserege dokumentálni fogja erejét és képességét. Az egész vármegye már most készül a hadgyakorlatokra. A főhadiszállás Kőszegen lesz, itt fog lakni Vilmos császár és Ferencz Ferdinánd trónörökös is.

— **Konfirmáció.** Az érdekelteknek tudomására hozzuk, hogy az idei konfirmációi oktatás husvét utáni szerdán, április 15-én reggel 7 órakor kezdődik reggeli imádság-

gal a ref. templomban. Ugyanakkor és ugyanott lesz a jelentkezés is. Csak azok konfirmálhatnak, akik 14-ik életévüket betöltötték. A kik nem Nagyenyeden születtek, azok illetékes lelkészük től hozzauak születési és megkereszteltetési idejüket igazoló bizonyítványt, mert a nélkül nem vétetnek fel.

— **Kissármáson már fűt és világít a földgáz.** Kissármáson pár nap óta az ottani vasuti állomás váróterméiben már földgázzal fűtenek és világítanak. A szobákban levő melegítő testekhez a fűtőanyagot a gázkutakból nyerik. A közel jövőben állami segéllyel megkezdik a község utcáinak földgázlámpákkal való felszerelését. Egyelőre a budapesti Auer-czég 12 ily lámpát fog felállítani. Veszprémi főszolgabírónak most készül egy műmalma, amit szintén a földgáz fog üzemben tartani. Az egész vidék nyomorát egy csapással meg lehetne szüntetni, ha Kissármáson villanytelepet állítanak fel földgázhajtóerővel s a telep energiáját 30—40 kilométer körzetben az uradalmak a mezőgazdasági munkáknál nagy előnyökkel felhasználják.

— **Elfogott vasuti zsebtolvaj.** A budapest—brassói gyorsvonaton utazóknak valóságos réme volt az a vasuti zsebtolvaj, akit a napokban csíptek el a fővárosi detektívek. Két esztendő óta számtalan utast fosztott ki egy Faludi Béla nevű volt vasuti hivatalnok s a rendőrségnek csak a napokban sikerült elfognia. Hamisan kiállított nemzetközi vasutas szövetségi jeggyel utazott és ezért tévesztette meg a kutató detektíveket és a vasuti személyzetet.

Nagybani termelésre ajánlott gyümölcsfajták.

Almák késői eladásra s nagybani termelésre: 1. Jonatán, Batull, Londonipapin. 2. Kisebb mértékbeni ültetésre: Ananász renette, Téli aranyparmen, Sárga Bellefleur, Ponyik és Gyógyi.

Körték. Nyári körték: 1. Juliusi Esperes, Nyári Kálmán körte, Vilmos körte, Erdei vajonc. 2. Őszi körték: Császár körte, Bosc kobokja, Angoulémi hercegnő, Társulati esperes. 3. Téli körték: Claergau vajkörte, Diel vajoncza, Hardenport, Napoleon és mint késői tei körték a Josefina, Olivier d' Serres és a Téli esperes.

Szilvák nagybani termelésre: Besztercei szilva, Kisebb mértékbeni ültetésre: Besztercei muskotály, Ageni szilva, Anna-Spät és a Ringlók.

Cseresznyék: Heinz-fele korai, Disznódi fűszeres, Dönisseni sárga ropogós, Badacsonyi óriás.

Meggyek: Várfalvi Br. Jósika Gábor meggy, Spauyol meggy, Hortensia királynő, továbbá Osteimi és Pándi meggy.

Barackok. Őszi barackok: Amsden, korai Rivers, Lord palmerston. Nyári barackok: Magyar legjobb, Ambrosia, Nancy és Enyedi nagy.

Ezen névjegyzéket Gálffy igazgató-tanár előadása után mult közleményünk kiegészítésül adjuk.

Nem lesz többé nedves lakás! :: Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER“ absolut vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

3-10 v

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést.

„BIBER“ megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:

a „BIBER-MŰVEK“ egyedárúsítója Márer és Weiszberger fakereskedők, Tövis és Nagyenyed.

— **Uj football-klub.** E hó 2-án tartotta meg gyűlését a nagyenyedi football-klub előkészítő bizottsága. Az érdeklődők igen szép számmal jelentek meg. Az előkészítő bizottság fáradságot nem kímélve mindent elkövet az egyesület életképessége érdekében, s tekintve a nagy arányú érdeklődést, a végleges megalakulás már csak rövid pár hét kérdése. Ifjainknak ily czélből való tömörülése dicséretes, hogy az érdeklődési minél nagyobb rétegekben, a sport élet iránt fölkeltse.

* **A csecsemő elválasztása** gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen ezért az anyának melegen ajánlható, hogy kis gyermekének az elválasztás kezdetén szopótűvegben naponta egyszer, csakis vízzel felforralva, egy kis Nestlé-lisztet nyújtson. Lassanként aztán két, három sőt több ily étkezést is adhat, mire az elválasztás minden nehézség nélkül megtörténik, a gyermek szépen fejlődik és gyönyörűen gyarapszik. — Próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé czég, Wien I., Biberstrasse 116 P. 130

— **Ki a szabadba!** Hiv a tavasz szép képpel illusztrálja meg Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjában, a Jó Pajtás-ban kitűnő művészi, Garay Ákos s képe legújabb számának vonzó ékessége. A többi közlemények is e számban mint mindig vonzó, a gyermeki lelket gyönyörködtető: verseket Benedek bácsi és Madarassy Erzsébet irtak, Várady Antal megleghangú visszamelegkezéseket közöl Szigligeti Edeőről, Sebők Zsigmond folytatja Az arany cipő, Benedek Elek Oh, szép ifjuságom című regényét, Lendl Adolf az állatkert kutyáiról mond el érdekes dolgokat, Zsoldos László érdekes elbeszélést mond el, Palmi Miklós a cizozákról cseveg, Zsiga bácsi bohó mókáival mulatott. A rajtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

* **Modern fényképezés** című könyv úgy a kezdő, mint a haladó amatőröknek kitűnő tanácsadó, receptkönyv stb. melyben a legújabb eljárások a művészi amatorképek előállításához bennfoglaltatnak lakónikus rövidséggel. A könyv végén perforált vignetták vannak az összes oldatok felírásával. (Előhívó, fixirozó stb.) Ára 1. K. 80. f. Megrendelhető csak a szerzőnél Leopold Cornél, Budapest VII., Erzsébet-körut 41, ki azt utánvétellel, illetve a pénz előzetes beküldése mellett küldi.

A t. hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlom modern dekoratív díszítésű divatkalapjaimat és azoknak megtekintését. A Budapestben és Bécsben személyesen választott modelleket kalapok megérkeztek. — Tisztelettel kérem nagybecsű pártoláskukat.

Selmeczy Jenőné
Főtér, Bálut-féle ház.

1252-2

**Steckenperfd-
liliomtejszappan**
Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend s eplő ellen való elismeret hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ez:nyl ellismerőlevél! Sok legnagyobb kifizetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomtatékosan a Steckenperfd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérré kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. — Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkréme (70 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezék gondozására. 1084-40

* **A Nap** a magyar újságírás szenzációja. A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszme és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. A legmodernebb, legfrissebb és legkitűnőbb lap. A magyar riport uttörő mestere. Főszerkesztő: Braun Sándor. Dr. Hajdu Miklós társszerkesztő. Munkatársai a magyar újságírás kitűnőségei. Peldány-száma amerikai újságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 6 fillér. Előfizetési ár egy évre 18 korona, féltre 9, negyedévre 4 korona 50 fillér, egy hónapra 1 korona 60 fillér. A Nap-ot megérkezése után kívánatra azonnal házhoz szállítja A Nap kihordó szervezete.

Edison fényjáték színház

E hó 4-én
vasárnap 3 előadás d. u. 3, fél 6 és este 8-kor.

A sárga csikó.

Csepreghy Ferenoz hasonló című népszínműve nyomán filmrealkalmazta: Janovits Jenő dr. a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója, Vanill Félix a Pathé rendezője. Előadják: Berki Lili a Budapesti Néppopera primadonnájának vendégjátékával a kolozsvári Nemzeti Színház művészei. E nagyszabásu magyar szenzáció, mely valósággal diadala a magyar filmgyártásnak, igen nagy elismerésben részesült a legmagasabb körökben is. Itt említhetjük fel, hogy filmfelvétel közben, mint ismeretes, egy tragikus eset is történt, a kiválóan talentumú, fiatal színész Imre Erzi a Szamosba fulladt. A műsor sorrendje: 1. Pathé Ujság. Hozza a legújabb világeseményeket. 2. Linder Maxi mint büvész. A közkedvelt Maxi a főszerepben. 3. A sárga csikó. Csepreghy F. hasonló című népszínműve nyomán. 4. Pupák és a krumpli. Bohózat. Dacára igen nagy anyagi áldozatoknak a helyiárakat csak igen mérsékeltten emeltük fel. — Tisztelettel az igazgatóság.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik tápláló és ízletes edestésztákat kapjanak vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő edestésztákat készíthetünk dr. Oetker-féle puddingporokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna, citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres puddingpor csomagból 1/3 liter tej, 2 tojás és 5 dg cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5-6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejföl nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozzák a józsi valamint a tápértéket. 58 II.

Nagyon
ADUNK
HASZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS
BETŐRÉSMENTES, ÚJ PÁNCÉL
TAKAREKPERSELYT
BARKINEK
Trijon
PESTMEGYEI
TAKAREKPENZTÁR Rt.
BUDAPEST, IV. Köfő-utca 3.

Berson

számos előnyei miatt osodálatra méltó.

gummiarok

R. Ilmes, zajtalan, tartós, elegáns.

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

IGY JÁR AZ AKI A VEVŐT BE AKARJA CSAPNI.

MINTHOGY MAUTHNER NEVE ALATT MÁSPÉLE MEGOT ÁRUSÍTOTT, ELTÉLEM 14 NAPI ELZÁRÁSRA.

DALMA

!!!

HA JÓ
szép és olcsó

harisnyákat

akar, úgy forduljon
a Nagyenyedi
Harisnyagyárhoz
az orsz. fegyintézetben.

Kívánatra
készséggel árjegyzéket küld.

Kiadó üzlethelyiség és lakás.

Főter 12 sz. a házban levő üzlet-
helyiség és lakás f. év apr. 24-től kiadó,
vagy az egész épület a még hozzá
tartozó helyiségekkel eladó.
Értekezhetni a kiadóhivatalban. 1271-3v

9476-1918. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közölni teszi, hogy a dr. Müller Zoltán ügyvéd által képviselt Muntyan Filimon végrehajtható Tibori János és neje Groza Szabina végrehajtást szennedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 284 K tőke, ennek 1913. évi február hó 13. napjától járó 6% kamata, eddig összesen megállapított 84 K 90 fillér per- és végrehajtási költség, valamint ezen felelevenítési kérésért ezáltal megállapított 14 K és még felmerülő költségek, valamint csatlakoztatott kimondott Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. 1160 + 300 + 2000 K. Tóvisi Takarékpénztárnak 2100 + 600 K, Magyarigéni Takarékpénztárnak 560 K + 890 K, Bürger Martonak 144 K, Julia Takarékpénztárnak 300 K, Neme n. sz. Simon 500 K., dr. Mayer Ödön 150 K, Muntyan Filimon 284 K 03 fill. kielégítése végett a 1881. évi LX. t. oz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék és nagyenyedi kir. járásbíró területén levő boroskrakkói 1377 sz. tjkvben A + 1., 2. rdsz. ingatlanok Tibori János tulajdonát felvett B. 6. alatti jutaléka, a C. 1. alatti özv. Ruzs Mitruné javára bekebelezett élethossziglani hasznélvezeti jog fentartásával, még pedig A + 1. rdsz. 2651., 2653. hrsz. kert és faház 308 K, A + 2. rdsz. 4297., 4298. hrsz. szőlő 22 K, a 935 sz. tjkvben Tibori János tulajdonát képező A + 1-7., 14-16. rdsz. egész ingatlanokra az A lapon 3117/1909 tk. végzéssel bejegyzett 1050 K teher sérelme nélkül a C. 16 alatti Fraozilla Szamoilla és C. 17. alatti Fraozilla Józsefné szül. Ruzs Paraszkiva javára bekebelezett kikötőmly illetve élethossziglani hasznélvezeti jog fentartásával és pedig A + 1. rdsz. 2188. hrsz. rét 09 K, A + 2. rdsz. 2649., 2650. hrsz. kőház és kert 926 K, A + 3. 3802. hrsz. rét 06 K, A + 4. rdsz. 4281/2. hrsz. szőlő 238 K, A + 5. rdsz. 4286. hrsz. szőlő 886 K, A + 6. rdsz. 4288 hrsz. szőlő 160 K, A + 7. rdsz. 4287. hrsz. szőlő 128 K, A + 14. rdsz. 4321. hrsz. szőlő 114 K, A + 15. rdsz. 4290. hrsz. szőlő 114 K, A + 16. rdsz. 4396. hrsz. szőlő 34 K, a 2746 sz. tjkvben Tibori János nevén álló A + 1. rdsz. 3424 hrsz. szőlő 122 K, a 2747. sz. tjkvben A + 1. rdsz., 2. rdsz. ingatlanok Tibori János nevén álló ingatlanoknak B. 11 alatti jutaléka a C. 1. alatti Banka Vián javára bekebelezett élethossziglani hasznélvezeti jog fentartásával és pedig A + 1. rdsz. 2174., 2175. hrsz. rét és rétő 24 K, A + 2. rdsz. 3838., 3842. hrsz. rét 05 K egyenként és összesen 3091 koronában megállapított kiküldési árban elrendeltetik.

Ha 985 sz. tjkvben a C. 16. C. 17. alatti bekebelezett szolgálmi jogok fentartásával elárverezett A + 15., 16. rdsz. ingatlanok oly árban adatnak el, mely az ezen szolgálmi bejegyzéseket megelőző C. 10., 19. és 15. alatti terhek fedezésére szükséges 1123 K 40 fill. összeget meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlanok a kifizetőt határidőn utrafognak elárvereztetni.

A árve és megtartása Boroskrakkó község házához kifizetik, a hivatalos órák alatt a kir. tkvi. hatóság és entebb említett község házában megtekintendő alábbi feltételek alatt:

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1914. évi április hó 23-ikán d. e. 10 órakor Boroskrakkó község házában megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók az 1908. évi XLI. t. oz. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. oz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. oz. 170. §-a értelmében a bíróságnál bíról letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t. oz. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
Nagyenyed, 1913. decz. 18-án.

Dr. Nagy Kázmér s. k.,
kir. jbr. jegyző

A kiadmány hiteletül:

Kaba János,
telekkönyvvezető.

129 1-1

Felszeg-utca 29. sz. alatt

kiadó telek, két szoba,
konyha, istálló, kert, ud-
var 300 korona Szent-
Györgytől egy évre. 72

11-1

313-1914. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. oz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 251/1. számú végzése következtében dr. Enyedy Lajos ügyvéd által képviselt Rothmann Károly és társai javára 239 K 09 fill. s jár. erejéig 1913. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült követkéső ingóságok, a m.: 10 drb. varrógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 251/1. számú végzése folytán 239 K 09 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi decz. hó 6. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 85 K 56 fillérben birólag már megállapított költségek erejéig, Balázsfalván leendő eszközölésére 1914. évi április hó 14-ik napjának d. u. 4 órája határidővel kifizetk és ahhoz a venni szándékozók eszennel oly figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t. oz. 107. és 108. §-al értelmében későpénztetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsúron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat máskor is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. oz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1914. évi március hó 4. napján.

Szigethy Károly,
kir. bir. végrehajtó.

131 1-1

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10-50 évi időtartamra nyujt.
Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények
Lingner György ur által nyujtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Ilyen szép

Rózsatövei

lesznek
ha azokat

Fischer és Társai cégénel
Nagyenyed szerzi be.

Külömböző színű 10
válogatott rózsatövet
12 K.-ért szállítanak.

133 1-3

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

